

MAASEUTU 2020

Navetan tautisuojaus kannattaa! Pikakatsaus, mihin kannattaa kiinnittää huomiota?

Jarkko Niemi ja Marja Kallioniemi, Luonnonvarakeskus
Gun Wirtanen ja Hannele Suvanto, Helsingin Yliopisto, Ruralia-instituutti

Webinaari 28.5.2019

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

Lyhyesti EläinBioTurva-hankkeesta

- Päämääränä on parantaa eläintautiriskien hallintaa nauta-, sika- ja siipikarjatiljoilla ja siten edistää kilpailukykyistä tuotantoa sekä kouluttaa Etelä- ja Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan alueen kotieläintiloja tautisuojausasioissa suomeksi ja ruotsiksi.
- Rahoitus: Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma
- Toteuttajat: Luonnonvarakeskus ja Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti
- www.luke.fi/biosecurity

Tätä kohdetta on
Tuettu Manner-
Suomen maaseudun
Kehittämisohjelmasta
2014-2020

Kotieläinalalle kilpailukykyä
bioturvallisuudesta-hanke

MAASEUTU 2020

Tautisuojauksella vähennetään riskiä eläintautien leviämiseksi tilojen välillä ja tilan sisällä

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

Johdanto

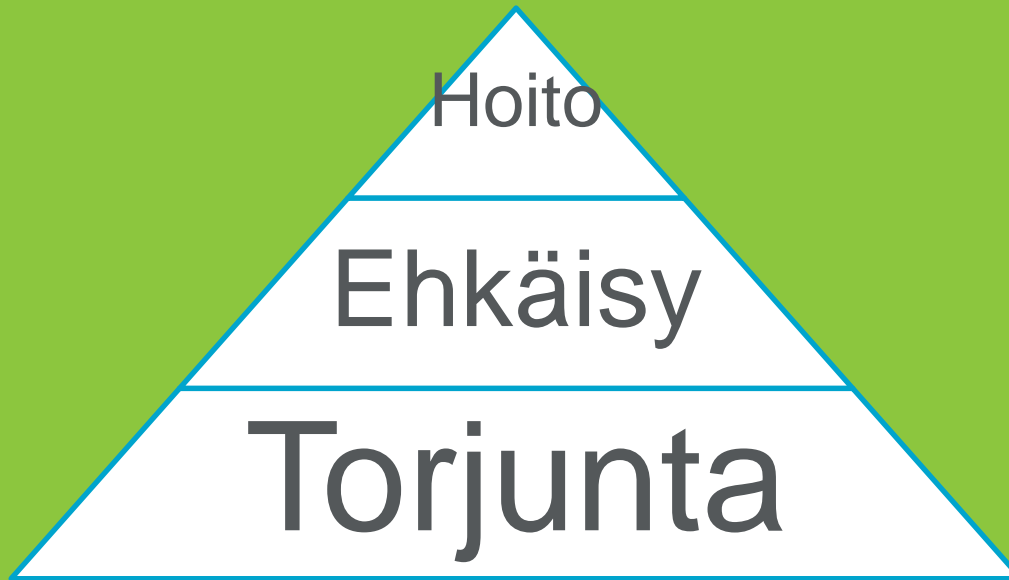
- Hyvä tautisuojaus on ennen kaikkea toimintatapakysymys:
 - Päivittäiset rutiinit ja työtavat
 - Huolellisuus, siisteys
 - Tilan rakenteelliset ratkaisut
 - Tilalla käytettävät tuotantopanokset ja saatava tuotos
 - Ihmiset, eläimet, ajoneuvot ja tarvikkeet
 - Haittaeläintorjunta
 - Suunnittelu, koulutus, seuranta

MAASEUTU 2020

Tautien torjunta on perusta tautiriskien hallinnalle

Kuva: Dewulf

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

MAASEUTU 2020

Taudit voivat levitä useita eri reittejä pitkin

Hengitysilma

Lemmikit ja
haittaeläimet

Maitoauto ja muut
ajoneuvot

Tavarat

Ihmiset

Yhteiskoneet

Elävät eläimet
ja raadot

Rehut

Ilma

Katkaise tartuntaketju - Kiinnitä huomio leviämiskeinien riskeihin

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

MAASEUTU 2020

Tautisuojaus...

- antaa rahallista hyötyä
- vähentää sairauksia, jotka heikentävät tuotantotuloksia
- parantaa eläinten hyvinvointia
- työn sujuvuus paranee

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

MAASEUTU 2020

Huono hygienia ja puutteellinen tautisuojaus....

- Eläintaudit voivat laskea maitotuotosta tai heikentää lihanautojen päiväkasvua
 - Tauti voi vaikuttaa rehun syöntiin
 - Sairailla eläimillä on kohonnut kuolleisuusriski
 - Sairaat eläimet tarvitsevat eläinlääkärin hoitoa ja vaativat enemmän työtä
 - Nämä aiheuttavat tilalle taloudellisia tappioita

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

MAASEUTU 2020

Arvioita joidenkin eläintautien kustannustaakasta

- Vasikkaripuli runsaat 50 €/lehmäpaikka/vuosi
- Utaretulehdus Suomessa 270-1 750 €/sairastunut lehmä
 - Tiineyden keskeytykset 150 €/lehmäpaikka/vuosi
 - Sorkkasairaudet 60 €/lehmäpaikka/vuosi
- Jalkasairaaksiin liittyvät menetykset yleensä 100-300 €/jalkavaivainen lehmä

Tautisuojaus aiheuttaa kustannuksia, mutta perusasiat voi tehdä edullisesti ja helposti

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

MAASEUTU 2020

Huomion kohteet

- Yleinen siisteys ja puhtaus
- Rehuhygieniä ja ruokintahygieniä, varastot ja ruokintapöytä
 - Haittaeläintorjunta
 - Lannan käsittely (tilalla ja pellolla)
- Puhdas ja likainen puoli: rehun, maidon, eläinten ja lannankuljetusreitit
 - Sairaiden eläinten oikea hoito ja eristäminen
- Eläinliikenne ja eläinten hankinta: ensin tieto, sitten eläimet, Karanteeni
- Tautisulku ja henkilöiden toiminta tilalle tultaessa
 - Tilan sijainti

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

HELSINGIN YLIOPISTO
RURALIA-INSTITUUTTI

SeAMK

Luke
LUONNONVARAKESKUS

ETT:n TAUTIRISKIEN KARTOITUS NAUTATILALLE-lomake

A. ULKOINEN TAUTIVASTUSTUS

1. Eläinliikenne: Eloeläinkauppa, muu eläinliikenne tilalla, eläinten kuljetus, lastaus ja purku

2. Rehut: Ostorehukuormat: väkirehun säilytys, miten säilörehu säilytetään /välivarastoidaan, lannan levitys nurmelle tai heinälle, rehun käsittely ja jako

3. Henkilö- ja ajoneuvoliikenne: Kulkureittien risteäminen, muilla tuotantotiloilla kiertävät ammattilaiset, vierailijoita koskevat vaatimukset, urakoitsijat/oma urakointi

4. Kontaktit ulkomaille: Ulkomailta tilalle tulevat, ulkomaiset käytetyt työvälineet ja –koneet (esim. lietevaunut tai apevaunu)

ETT:n TAUTIRISKIEN KARTOITUS NAUTATILALLE-lomake

B. SISÄINEN TAUTIVASTUSTUS

5. Muut kotieläimet ja haittaeläimet: Muiden kotieläinten pääsy eläinsuojaan, haittaeläimet

6. Tartuntaketjun katkaisu, tartuntapaineen lasku: puhtaan ja likaisen puolen erottelu, osastointi (lypsykarja ja lihanaudat), kertatäyttöisyys/-tyhjennys (vasikat, lihanaudat), eläinvirta, työtavat, sairaat ja raadot

7. Eläinten vastustuskyvyn lisääminen

8. Tautiseuranta: Otetaan näytteitä tai teetetään raadonavaus

9. Suunnitelmallisuus

10. Asenne, motivaatio ja yhteistyö

C. TÄRKEIMMÄT ELÄINTAUTIRISKIT JA NIIDEN HALLINTA

[Linkki lomakkeelle](#)

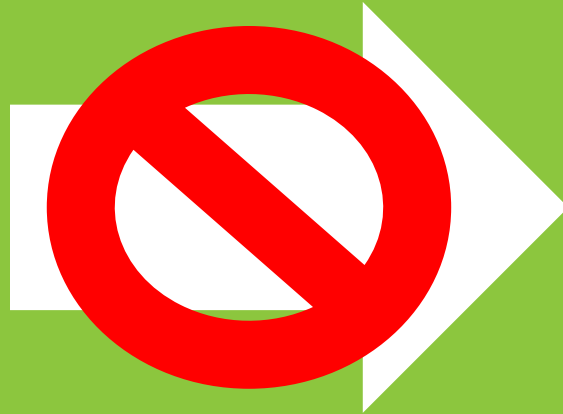
MAASEUTU 2020

Minimoi suorat kontaktit (nauta ↔ nauta)

Mahdollisesti
sairas nauta

Taudinaiheuttajalle
altistuva nauta

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

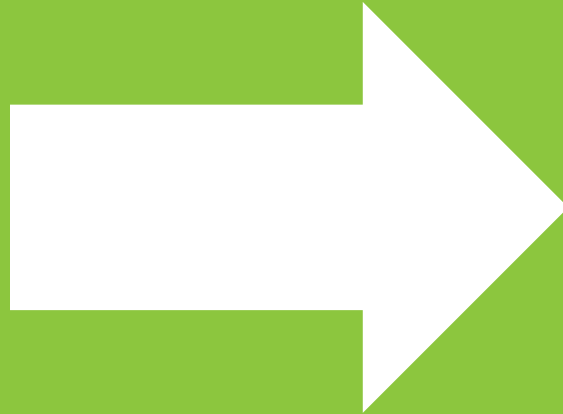

MAASEUTU 2020

Aloita päivät työt nuorimmasta tai taudille herkimmistä eläinryhmästä

Vasikat

Täyskasvuiset
naudat

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

MAASEUTU 2020

Erota puhdas ja likainen puoli

Puhdas:
Tartunnoille
alttiit eläimet

Erotin
(esim. tautisulku)

Likainen: suorat
ja epäsuorat
tartunnan lähteet

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

Kiinnitä edelleen huomiota näihin toimenpiteisiin

- Oman tilan tautisuojaukseen voi vaikuttaa itse!
 - Tautisulun käyttö
 - Ovien lukitseminen
 - Haittaeläinten torjunta
 - Suojavaatetuksen ja jalkineiden käyttö
 - Puhtaus
- Noudata ETT:n ohjeita eläinten hankinnassa
- Ostamaan eläimiä mahdollisimman harvalta tilalta ja vaadi todistus ostettavan eläimen terveydentilasta

Tautisuojaukseen tyytyväiset tilat käyttävät muita enemmän tautisuojausta!

Noin 80% tuottajista on tyytyväisiä tautisuojaustoimenpiteisiin

Näihin asioihin kiinnitettävä yhä enemmän huomiota

- Hygienia ja puhdistuksen helppous: puhtaille pinnoille jää vähemmän tartuntoja
- Tautisulku, jonka ohi ei kuljeta vaatteita ja jalkineita vaihtamatta
- Suojavaatetuksen ja saappaiden käyttö vieraillla
- Raatojen säilytys ja nopea nouto
- Haittaeläintorjunta on tärkeää rehuhygienian ja mm. salmonellan torjunnan vuoksi
- Erillinen karanteenitila
- Käsien pesu (vieraat)
- Eläinliikenne ja tilan sisäinen liikenne

MAASEUTU 2020

Tautisuojaukseen voi vaikuttaa itse!

Motivaatio, asenteet, tieto ja taito!

Katso ETT:n ohjeet:

https://ett.fi/ohjeet_ja_lomakkeet/tilatason_tautisuojaus

Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

SeAMK

Kiitos!

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

